

DAGAKTIVITETSTILBUD PÅ GÅRD FOR PERSONER MED DEMENS

TJENESTEN, DELTAGERNE OG DERES ERFARINGER

Tanja Louise Ibsen, Nasjonalt senter for aldring og helse

Bakgrunn

Demensplan 2020

- Demensomsorg på gård fremhevet
- Lovpålagt med dagaktivitetstilbud i alle kommuner
- Møte variasjon i befolkningen
- Lite kunnskap om hvordan personer med demens erfarer dagaktivitetstilbud på gård

Alle foto: Martin Lundsvoll

Dagaktivitetstilbud

- “The missing link” mellom å bo hjemme og heldøgnsomsorg
- Har til hensikt å gi personer med demens meningsfulle aktiviteter i hverdagen, i trygge omgivelser, for å bidra til økt livskvalitet, samt sørge for avlastning til pårørende
- Gårdstilbud bruker landskapet og gårdens ressurser for å fremme psykisk og fysisk helse
- Kommunen tildeler plasser og har det overordnede faglige ansvaret

Gårdene

- 35 gårder
 - 32 deltok i vår studie
- 30 av gårdene hadde dyr
- 29 drev med landbruksproduksjon

Primær målgruppe

- Yngre personer med demens (≤ 65 år)
- Personer med demens i tidlig fase

Sammenlikning gård og ordinært dagtilbud

	Gård	Ordinært dagtilbud (Gjøra et al. 2015)
Antall deltagere per dag (snitt)	5	6.3
Antall dager i uka med dagtilbud (snitt)	2.8	3.6
Antall deltagere per ansatt (snitt)	2.3	3.5
Antall timer per dag (snitt)	5.3	5.7
Antall tilbud til yngre deltagere	9 (28 %)	54 (12 %)
Antall dagtilbud med helseutdannet personell		
Sykepleier	17 (53 %)	169 (38 %)
Inkl. annen helseutdanning	25 (78 %)	431 (96 %)

Varierte aktiviteter

Aktivitet	Antall gårder (%)	Gårder svart
Gå tur	32 (100)	N=32
Sosialt samvær inne	32 (100)	N=32
Plante aktiviteter	29 (100)	N=29
Sang og musikk	30 (94)	N=32
Matlaging	27 (84)	N=32
Annet gårdsarbeid	25 (83)	N=30
Dyrestell	25 (78)	N=32
Spille spill	22 (76)	N=29
Håndarbeid	19 (63)	N=30

Deltagerne

n=94

- 62 % menn
- Gjennomsnittsalder 76 år (58-96)
- 67 % VGS eller høyere utdanning
- 64 % bor sammen med partner

Psykisk helse

- 66% uten depressive symptomer (MADRS)
- Lav skåre på nevropsykiatriske symptomer (NPI-Q)

Livskvalitet

- Selvrapportert livskvalitet (QOL-AD)
- Gjennomsnitt 38.6
 - Høy: 58 deltagere
 - Moderat: 21 deltagere
 - Lav: 10 deltagere

Individuelle- og gårds karakteristika og livskvalitet

- Høyere skåre i opplevd sosial støtte
- Lav skåre på depressive symptomer
- Utetid

Intervju

10 deltagere, 5 ulike gårder i Norge

Hovedfunn

- Å være i relasjon
- Være engasjert i gårdsarbeid
- Opplevelse av individuell tilrettelegging

Være del av et fellesskap

«Jeg tenker at alle sånne tilbud som er lagt opp i forhold til at en har fått en demens diagnose, er sikkert bra. Men det blir jo litt spesielt her på gården, der vi kan være ute. Og det kan en sikkert i andre sammenhenger og. Men å ha grupper for eksempel, samtalegrupper... Her blir det samtaler, uansett, tenker jeg».

Meningsfulle aktiviteter

«Jeg må jobbe for å trives, og det må føles noenlunde vettugt det du driver med. Ikke gitt at det er så veldig vettugt å stable ved, men i min alder nå, så synes jeg det er veldig greit».

Individuell tilrettelegging

- Bli sett for den du er
- Følelse av å være en som bidrar

De som sluttet på gården

38 av 92 deltagere sluttet i løpet av studien (1 år)

- 26 deltagere flyttet i heldøgnsomsorg
- 9 deltagere overført ordinært dagtilbud
- 3 ønsket ikke noe tilbud

Karakteristika som predikerer avslutning

- Høy skåre på utdanningsnivå
- Grad av demens
- Lav skåre på opplevd sosial støtte

Konklusjon

- Dagaktivitetstilbud på gård er et komplimentært tilbud til ordinære dagtilbud
- Å tilbringe tid utendørs er et viktig bidrag for deltageres livskvalitet
- Deltagerne føler at de kan bidra med sine ressurser i dagaktivitetstilbudet
- Demensomsorg på gård er en god arena for personsentrert omsorg

Videre arbeid

- Hvordan kan ordinære dagaktivitetstilbud implementere noen av de aktivitetene som foregår på gård
- Hvordan dagaktivitetstilbud i samarbeid med privat og offentlig nettverk kan bidra til å styrke deltagerens opplevde sosiale støtte

Takk for oppmerksomheten!